

ДОСЛІДЖЕННЯ ПОСЕЛЕННЯ ГРИНІВ-2

Віталій Конопля

Пам'ятку Гринів-2 відкрив у 1953 р. О.Ратич, а в наступні роки її обстежували І.Свєшніков та І.Михальчишин¹. Весною 1995 р. сектором археології Львівського історичного музею на території поселення було проведено ретельну розвідку, зібрано кількісно значний керамічний матеріал, що відноситься до пшеворської культури та давньоруського часу XI-XIII ст., а також прозондовано трьома шурфами розмірами 1 х 1 м з метою визначення стратиграфії культурного шару. У липні цього ж року воно, згідно рішення Львівського облвиконкому, взяте під державну охорону.

Поселення Гринів-2 розміщене на одному з відрогів Гологір, який місцеві жителі називають горсю Макітра. Це надзвичайно мальовниче урочище здіймається над низовиною, де нещодавно протікали струмки, що живили своїми водами потік Коцурів і річку Білку. Пам'ятка знаходиться на південний захід від с. Гринів Пустомитівського району, займаючи рівну ділянку північного схилу гори, яка має назву Пастушка. Роботами в кар'єрі по добуванню каменю і піску частково знищенні східна та південно-східна периферійні частини поселення.

Роботи 1995 р. зводились до зачисток північної і північно-східної стінок котловану. Розрізнені керамічні знахідки давньоруського часу залягали більш-менш рівномірно на всій площині розрізів, не утворюючи скупчень. Культурний шар у різних місцях уроч. Пастушка неоднаковий. Поблизу кар'єра він залягає до глибини 0,30-0,35 м від денної поверхні. Натомість його потужність зростає у міру просування в північному та західному напрямках, де уламки гончарного посуду простежувались до глибини 0,50-0,60 м від сучасного рівня ґрунту. Подібне явище слід, очевидно, зв'язувати із зсувами землі внаслідок ерозійних процесів.

Грунт у даному місці належить до типу темно-сірих опідзолених. Його верства зафіксована до відмітки -0,40-0,50 м, що переходить у прошарок підґрунтя товщиною 0,15-0,25 м. Їх замішує материкова порода, складена з шарів різної грануляції і різного кольору (від світло-сірого до сіро-жовтого) піску із лінзами оглеєного супіску та включеннями брил темно-сірого пісковику.

Внаслідок фронтальної зачистки згаданих вище стінок кар'єра здобуто уламки гончарних горщиків періоду XI-XIII ст. За формуою вони опуклобокі, стрункі, діаметри вінець яких становить, в середньому, 18-23 см. Посудини мають добре окреслену шийку горловини з відхиленими на зовні вінцями. Плічка і бочки певної частини екземплярів декоровані пасмами прямо-лінійних і хвилястих борозенок. Опуклобокі горщики, які мали широкі і високі плічка, низькі шийки і відхилені на зовні вінця із закрайною з внутрішнього боку, були повсюдно поширені на території Галицько-Волинської держави.

З інших видів посуду на поселенні Гринів-2 виявлено фрагменти горщиків з циліндричною шийкою, які інколи називають корчагами, опуклобокі горщики з вигнутими вінцями і видовженими до гори зрізами горловини та аналогічні посудини із загнутим до середини краєм вінець у вигляді зуба.

Немає сумніву, що керамічний комплекс поселення Гринів-2 має місцевий характер і в ньому можна виявити ряд своєрідних ознак. Але разом з тим дана кераміка дуже близька, і навіть до певної міри тотожна за формуою, технологією виготовлення і способами орнаментування до гончарних виробів з інших місць регіону.

Результати досліджень поселення Гринів-2 значною мірою доповнюють наші відомості про округу літописного Звенигорода. Можливо ця пам'ятка після проведених у майбутньому розкопок дасть відповідь на не вирішенні і по сьогоднішній день питання: був чи не був літописний Гриднів на території с. Гринів чи находився в іншому місці Галичини?

¹ Ауліх В.В., Герета І.П., Пеняк С.І., Петегирич В.М., Ратич О.О., Терський В.С., Цигилик В.М. Археологічні пам'ятки Прикарпаття і Волині ранньослов'янського і давньоруського періодів. - К.: Наук. думка, 1982. - С. 180; Михальчишин І. Список пам'яток стародавньої історії Львівської області. - Львів, 1993. - С. 34.

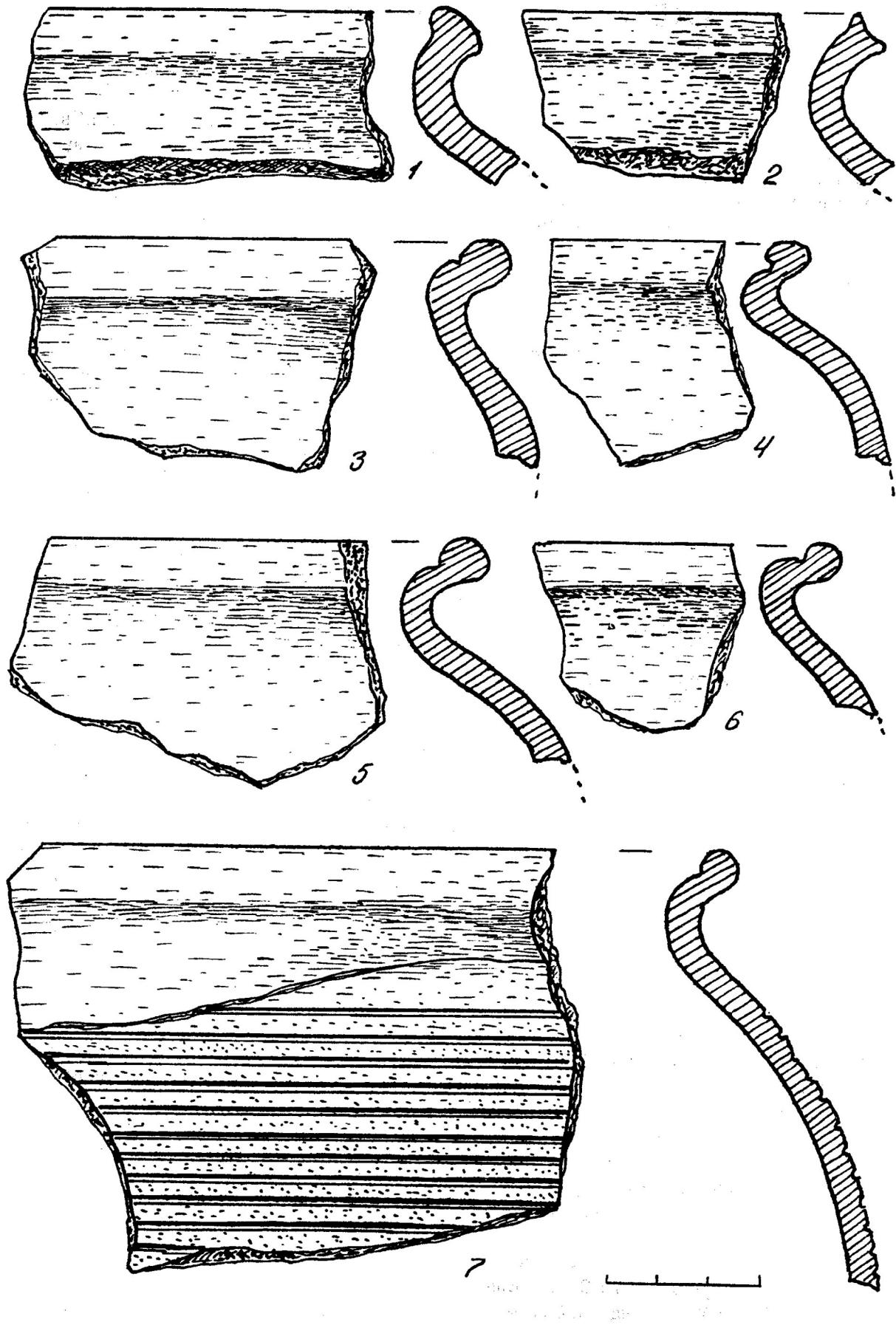

Рис. 1. Гончарний посуд поселення Гринів-2.

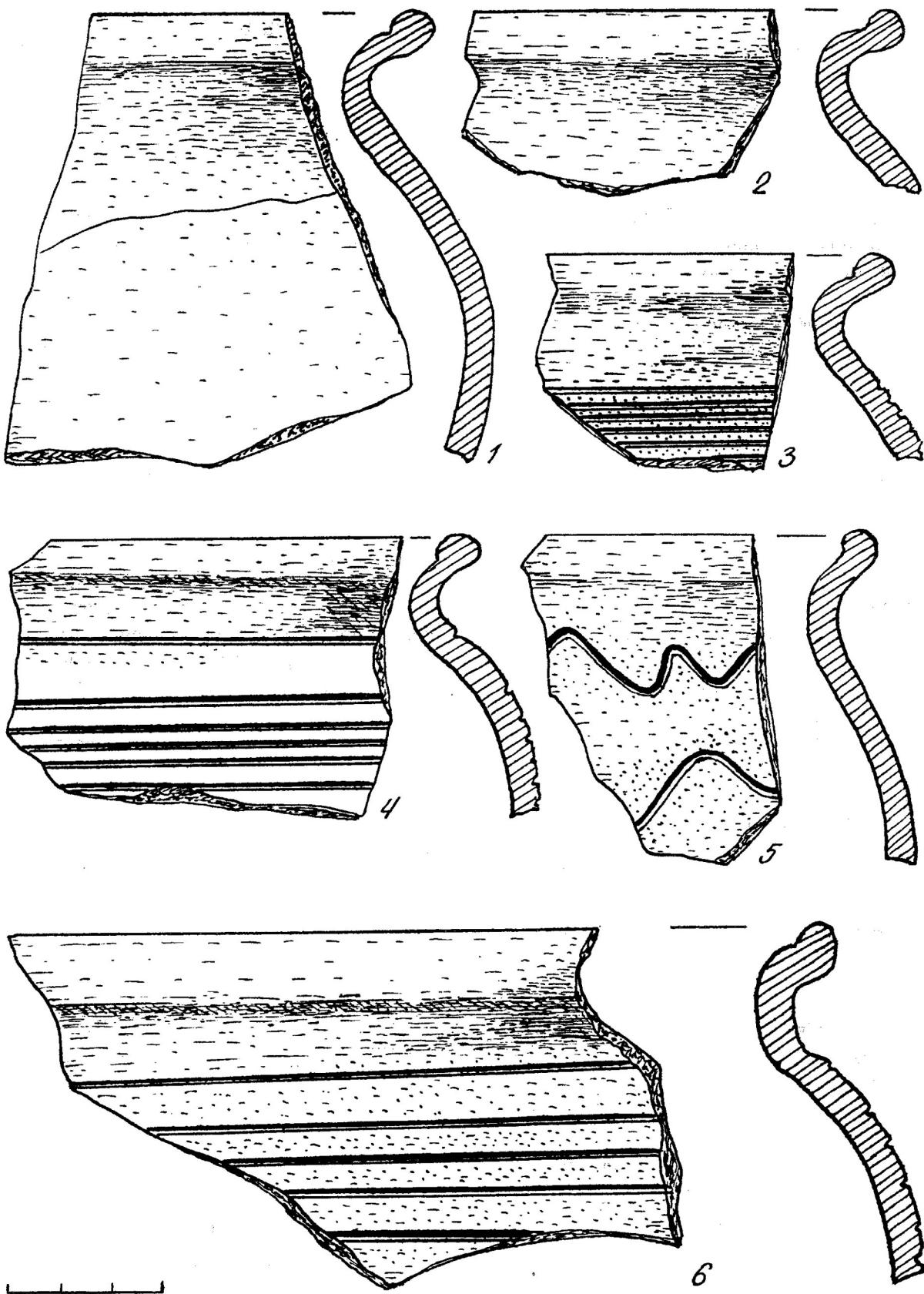

Рис. 2. Гончарний посуд поселення Гринів-2.